Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Советэй орган

№ 255 (3255) | 1940 оной ноябриин 1, пятница | СЭН 10 МҮНГЭ

Сталинодохи хүгжэмтэ театр

СТАЛИНО, октябриин 30. (ТАСС). Донбассын горнягууд болбол Октябриин һаинүдэроор дашарамдуулан эрхим һайн бэлэг абахань. Сталино дээрэ 1500 хүнэй һууритай шэнэ театрын барилга дүүргэгдэжэ байна. Энэ театрын гэр—город дээрээ гоё һайхан. Мүнөө, энээнэй һүүлшын хүдэлмэринүүд дүүргэгдэжэ байна.

Тус шэнэ байшан болбол байгуулагдажа байгаа донецкэ гүрэнэй хүгжэмтэ ород театртa үгтэхэ юм. Тэрэнэй артистнуудынь хамта 200 шахуу хүн тоологдоно. Донецкын хүгжэмтэ театрые искусствын габьяата деятель И. М. Лапицкий толгойлно.

Политгэгээрэлэй хүдэлмэриие бүхыхэмжээгээр һайжаруулха

Агуужэ социалистическэ ороной ажалшан арадай культурна эрилтэнь үдэрһөө үдэртэ ургэн болоно.

Эгээн иимэдэ, политгэгээрэлэй учрежденинүүдэй үүргэ ба харюусалгань улам бүри дээшэлнэ. Эдэнэр коммунизмын агууехэ идейе ба большевистскэ партиин сталинска сэсэн политикые олониитын дунда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ; түрүүшүүлэй хүдэлмэриин опыдые түхөөн дэлгүүлгэдэ туһалха; оборонно, культурна ба политическэ хүдэлмэриин центрнь байха ёһотой.

Зүгөөр, манай республика дотор уншалгын гэрнүүд, социалистическэ культурын байшангууд, клубууд, улаан булангууд ба библиотекэнүүд нилээд олон болобошье, тэдэнэй хүдэлмэринь ажалшадай культурна эрилтые хүсэд хангажа үшөө шаданагүй.

Зарим колхозой түрүүлэгшэнэр болбол „Культурна хүдэлмэриие муугаар табиһанай түлөө гэмнэхэгүй, харин хүдөөажахын хүдэлмэриие удааруулааһаа дары судлаха" гэһэн тенденци гарган, клубуудаа хаажа, таряанай склад болгоод, эдэнэй эрхилэгшэдые ондоо хүдэлмэридэ ябуулдаг байха юм. Жэшээлхэдэ: Селенгын аймагай, Юрөөгэй сомоной „Улаан—Үдэнгэ" колхозой түрүүлэгшэ нүх. Дашидондогой, „Кооператор" колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов гэгшэд клубайгаа эрхилэгшэнэрые ондоо хүдэлмэридэ томилоод, клубуудаа хэдэн һара соо хааһан байна. С.-Думын сомондохи клубуудай заримынь мүнөө таряанай амбаар болгогдонхой. Тэндэхи избач нүхэр Гармаев, ажалшадай дунда агитационно хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхын орондо, өөдэ һөөргөө ябаһаар үдэр сагые үнгэргэнэ. Тэрэшэлэн, Заиграйн аймагай зарим хүтэлбэрилэгшэдынь политгэгээрэлэй учрежденинүүдэй хүдэлмэридэ туһалхаһаа байтагай, харин тойбо тохёолдуулна гэһэн сигналнууд орено. Айкомой хоёрдохи секретарь нүхэр Мишевин ба аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Аячдуев гэгшэдэй захиралтаар, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой клубынь орооһоной склад болгогдоод, тэрэниие хаагша нүх. Воробьев ямаршье ажалгүй ябана.

Политгэгээрэлэй хүдэлмэриин амжалтые кадрнууд шиидхэхэнь мэдээжэ. Гэбэшье, республикын Наркомпрос, аймагуудай арадай гэгээрэлэй таһагууд ба нютагуудахи Советүүд хадаа политгэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй (избачнуудай, библиотекарьнүүдэй, клубые даагшадай) шадабари мэргэжэлые, ниитэ-политическэ бэлэдхэлыень дээшэлүүлхэ тухайда анхарал табинагүй.

БМАССР-эй Наркомпрос болбол үнгэрэгшэ үбэл 20 гаран избачнуудые суглуулжа 2-3 һарын курс үнгэргэһэнһөө хойшо, эдэ хүдэлмэришэдэй эрдэм болбосоролой хэмжээе дээшэлүүлгээр юушье хээгүй байна. Тус кадрнуудые тусхайта хүдэлмэридэнь бэхижүүлхын түлөө хэншье һаналаа табинагүй, тэдэнэр һара бүхэндэ шахуу һэлгэгдэнэ. Гэгээрэлэй таһагуудай хүтэлбэрилэгшэдэй ба сомсоветүүдэй гэмээр, олонхи избачнуудай салингынь удаан баригдадаг байна. Энээндэ эсэс табиха хэрэгтэй.

Дээрэ дурсагдаһан фактнуудһаа зохихо вывод хэжэ, эдэ учрежденинүүдэй хүдэлмэриие эрид шэнэдхэн һайжаруулха шухала.

Политгэгээрэлэй түрүү учрежденинүүдэй опыдуудые бүгэдын шадабари болгохо, үргэнөөр дэлгэрүүлхэ—энэ хадаа аймагай гэгээрэлэй таһагуудай арюун уялга болоно.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг, хүдэлмэреэ шэнэдхэн табиһан уншалгын байшангууд, улаан булангууд ба клубууд бии. Тэдэнэй тоодо: Хориин аймагай, Дунда-Худанай сомоной (избачань нүхэр З. Эрдынеев), Мухар-Шэбэрэй аймагай, Подлапатинска сельсоветэй (избачань нүхэр Денисов) уншалгын байшангууд, Хонхолойн МТС-эй дэргэдэхи культбаза (даагшань нүх. Хажеев) ба бусад орено.

Политгэгээрэлэй хүдэлмэриие ажахын-политическэ хүдэлмэринүүдтэй нягта холбоотойгоор ябуулха шухала.

Политгэгээрэлэй учрежденинүүдэй хүдэлмэриие үндэһөөрнь шэнэдхэн табиха; колхозой полевой стан, бригада, фермэ бүхэндэ улаан булан байгуулан, тэдэниие үдэр бүри хүтэлбэрилхэ; библиотекэ ба уншалгын байшангуудые литература, журналнууд, газетэнүүдээр хангаха: һургуулиин багшэнар, врачнууд, зоотехнигууд ба бусад [illegible]на хүсэнүүдые элсүүлэн, хөөрэлдөө ба лекцинүүдые эмхидхэхэ хэрэгтэй.

БМАССР-эй Наркомпрос, ВКП(б)-гэй Айкомууд, Аймгүйсэдкомууд, гэгээрэлэй таһагууд ба сомоной Советүүд, колхозой правленинүүд болбол социалистическэ культурын байшангуудай, уншалгын байшангуудай, клубуудай, улаан булангуудай, библиотекэнүүдэй хүдэлмэриие бүхыхэмжээгээрнь һайжаруулхын тулада энэ дары эрид хэмжээ абаха уялгатай.

СССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Нүхэд Ф. В. Токаревто, Н. Н. Поликарповта, Б. Г. Шпитальнада, В. Г. Грабинда, А. С. Яковлевта, А. А. Микулинда, В. Я. Климовтэ, И. И. Ивановто, М. Я. Крупчатниковта Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгохо тухай

Советскэ Союзай оборонно хүсэшадалые үргэхэ зэбсэгжэлгын шэнэ типүүдые байгуулгада гайхамшагта амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгожо, Ленинэй орден ба „Серп ба молот" гэжэ алтан медаль барюулха:

1. **Токарев** Федор Васильевичта (буудалгын зэбсэгжэлгээр)
2. **Поликарпов** Николай Николаевичта (самоледоор)
3. **Шпитальный** Борис Гавриловичта (авиозэбсэгжэлгээр)
4. **Грабин** Василий Гавриловичта (артиллереэр)
5. **Яковлев** Александр Сергеевичтэ (самоледоор)
6. **Микулин** Александр Александровичта (авиомотороор)
7. **Климов** Владимир Яковлевичта (авиомотороор)
8. **Иванов** Илья Ивановичта (артиллереэр)
9. **Крупчатников** Михаил Яковлевичта (артиллереэр).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 оной, октябриин 28.

СССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Академик А. Ф. Иоффе гэгшые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Мүнөөнэй үеын физикээр научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдэй гайхамшаг габьяануудые туйлаһанайнь түлөө, түрэһөөр 60 наһа ба научно-педагогическа ажал ябуулгын 35 жэлэйнь ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан академик **Иоффе Абрам Федоровичые** Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва Кремль,
1940 он октябриин 30.

Үрэһэнэй ба страховой фонднуудые саг сооhь байгуулан

Үрэһэнэй ба страховой фонднуудые байгуулга болбол таряа сохилготой ба гүрэндэ тушаалгатай нягта холбоотой. Гүрэндэ таряа тушаалгаяа дүүргэмсээрээ, үрэһэнэй фонд хаажа эхилхэ ёһотой гэжэ „Ургаса хуряалга ба хүдөөажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэ тухайда" ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба СССР-эй СНК-гэй тогтоол соо сэхэ заагдана.

Зүгөөр, зарим колхозууд таряа сохилгоёо мүнөө хүрэтэр удааруулхаһаа гадна, ерэхэ жэлэй ургасын судьба тухай огто маргаһан байха юм. Хаана үрэһэ хаалгые хэрэгсээнэгүйб, тэндэ—таряае гүрэндэ тушаалга унжагайрна, нилээд ехэ таряан сохигдоодүй байна. Кабанскда, Мухар-Шэбэртэ ба бусад районуудта таряа тушаалга ба сохилгонь үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адляар, эмхигүйгөөр ябуулагдажа байһанай гол шалтагаан юуб гэбэл, гансал энээгээр тайлбарилагдана. Эдэ шухала хүдэлмэринүүдые түргөөр түгэсхэхэ зорилгоор, колхозникуудые олоор элсүүлхын орондо, харин „таряан мүнөө үбэлдөө сохигдонаабдаа" гээд, хайша хэрэгээр хандадаг фактнууд зарим колхозуудта үзэгдэнэ.

Мухар-шэбэрэйхидтэ туһаламжа

БМАССР-эй Совнарком болбол Мухар-Шэбэрэй аймагта таряа тушаалгын ямараар ябуулагдажа байһан тухайда соносожо, тус хүдэлмэриин тон хангалтагүй байһые тэмдэглэхэ зуураа, Мухар-Шэбэрэй райондо 66 автомашинануудые городой организацинуудһаа, Иволгын аймагһаа эльгээхэ, тракторнууд ба унаагай хүсэ нэмэжэ таһуулха гэжэ тогтообо. Мухар-шэбэрэйхид болбол таряа тушаалгала һаяар дүүргэхэ, үрэһэ хаалгые түргэдхэхэ уялгатай.

Овощь бэлэдхэлгые дары дүүргэхэ

Бэлэдхэлэй ба худалдаа-наймаанай зарим организацинууд болбол картофель ба овощь бэлэдхэлгые хэрэгсээдэгүй байна. Зарим тээ элэ культурануудые дулаан подвалнууд соо хадагалхын, дабһалхын орондо, дэмы хүлдөөһэн фактнууд бии.

Улан-Удын станциин буфет (эрхилэгшэнь Хазова), Улан-Удын гастроном (директорынь Давыдов), Военторг (Никитин), Торгречтранс (Степанов)—эдэ организацинууд хадаа овощь ба картофель зөөжэ асарха планаа дүүргэдүй байна. Дурсагдагша организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол овощь бэлдэлгые бүрин хангахабди гэжэ октябриин эхеэр найдуулһан юм. Теэд, тэрээнһээ хойшо һара шахуу сагай үнгэрөөд байхада, хүдэлмэридэнь эли тодо хубилалтанууд харагданагүй.

Мүн, гүрэндэ картофель ба овощь тушаалгашье дүүргэгдээдүй байһаар, Баргажанай, Бичурын, Кяхтын, Иволгын районууд планайгаа гурбанай хоёр хубиниешье үшөө тушаагаадүй байна.

Овощь ба картофель тушаалгые, бэлэдхэлгые дары дүүргэхэ ёһотойбди.

Д. Ольминский.

Сохилгын унжагайрһанһаа үрэһэ хаалга удааруулагдана

Эгэтын МТС-эй хабаатай колхозуудай олонхинь таряа сохилго ба гүрэндэ тушаалгаяа үшөө дүүргэдүй. Ямар шалтагаанһааб гэжэ хараад үзэбэл, молотилкануудань һаатадаг, зарим колхозникуудынь хүдэлмэридөө харюусалгагүйгөөр хандадаг байна.

Кировэй ба Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд болбол Поперечнэ пунктһаа хоёршье километр болохогүй газарта байдаг аад, гүрэнэй урдахи уялгануудые дүүргэлтэдэ хайша хэрэгээр хандадагһаа боложо, таряа тушаалгаяа хойшо татажа байнад. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо таряа тушаалгынь план оройдоо 80-аад процент дүүргэгдээ. Тэдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол таряа тушаалгада таба-гурбан хүниие табижархёод лэ, тэдэнэй ямараар ажаллажа байһые шалгадаггүй, моридые нэмэжэ табидаггүй байна. Эдэ хүдэлмэринүүдэй удаарһанһаа ба таряа сэбэрлэлгын үдэр һүнигүй ябуулагдадаггүй ушарһаа, үрэһэнэй ба страховой фонднуудайшье хаалга удаарна.

О. Цыбиков

Бурят-монголой искусствын декадада хабаадагшадтай Кремльдэ уулзалга

Уулзалга дээрэ нүхэд И. В. Сталин, В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, М. И. Калинин, А. А. Андреев, Н. М. Шверник, Г. М. Маленков, С. К. Тимошенко байбад

Октябриин 30-най үдэшэ, Кремль соо, бурят-монголой искусствын декадын хабаадагшадтай уулзалга СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи искусствын хэрэгые эрхилхэ комитедээр эмхидхэгдэбэ.

Кремлевско Ехэ ордоной Георгиевско зал дотор 19 часта айлшад суглараба. Эндэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй членууд, СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Советүүдэй депутадууд. Арадай комиссарнууд, Улаан Армиин ба Уһан-Сэрэгэй Флодой дээдэ командованиин түлөөлэгшэд, солото стахановецууд, наукын, литературын, искусствын ба техникын элитэ деятельнүүд байлсабад. Тэдэнэй дунда—нүхэд Тимошенко. Вышинский, Вознесенский. Малышев, Косыгин. Буденный, Кулик, Мерецков. Щербаков, Ярославский, Мануильский, Шахурин, Тевосян, Тюленев, Бенедиктов, Банников, Зверев, Ефремов, Кафтанов, Горкин, Игнатьев, Пронин, Стаханов, Смушкевич, Молоков, Душкин, Коккинаки, Левченко, Батаршин, Ляпидевский, Слепнев, Доронин ба бусад байлсаба.

Зал дотор нүхэд И. В. Сталин, В. М. Молотов, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, М. И. Калинин, А. А. Андреев, Н. М. Шверник, Г. М. Маленковой орожо ерэхэдэнь нэрьемэ овацяар угтаба. Тэндэ хабаадагшад бүгэдэ нүхэр Сталиниие ба тэрэнэй соратнигуудые «Ура» хашхаралдаагаар амаршалба, нүхэр Сталинай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан баярай абьянууд бурят ба ород хэлэнүүд дээрэ хэдэн минутын торшо соо замхабагүй.

СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр М. В. Храпченко эхилэлэй тобшохон үгэ хэлэбэ.

— Бурят-Монголой искусствын декадын хабаадагшадай хүндэлэлдэ,—нүхэр Храпченко хэлэнэ,—бидэнэр мүнөөдэр Кремлевско ордон соо сугларбабди. Бурят-Монголой искусствын хүдэлмэрилэгшэд—советскэ интеллигенциин залуу отрядуудай нэгэнь мүн. Эдэнэр болбол тон богонихон болзор дотор гайхамшагта амжалтануудые туйлаа, өөрынгөө сэхэ ба үнэнөөр гүнзэгы жабхаланта искусствын зохёолнуудые байгуулаа. Бурят-Монголой искусствын амжалтанууд болбол ленинско-сталинска национальна политикые бэелүүлһэнэйгээ ашаар Советскэ Союзай арадууд өөһэдынгөө культурна ургалтада ямар ехэ барагдашагүй аргабайдалнуудые олоһонойнь шэнэ ба һонор хурса гэршэ мүн болоно. Манай орон дотор хаа-хаанагүй арадай талантнууд һалбарна, культура хүсэнтүгэсөөр ургана, бэхижэнэ, советскэ ороной бүхы арадуудай искусствонь хүгжэжэ байна.

Эдэ амжалтанууд хадаа манай социалистическэ эхэ ороной түлөө баярай ба омогорхолой мэдэрэлые бидэндэ үгэнэ. Эдэ болбол Советскэ Союзай арадуудые агууехэ хэрэгтэ зоригжуулагша, манай орониие илалтаһаа илалтада хүтэлэгшэ—нүхэр Сталинда гүн баясхалангай мэдэрэлые үүсхэнэ.

Нүхэр Сталинай нэрые дурдахадань зал дотор баярай оваци пэрьежэ, хэдэн минута үргэлжэлбэ.

Бурят-Монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын директор нүхэр М. М. Сыденов үгэ хэлэбэ.

—Эндэ, Кремль соо, парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй, Советскэ Союзай арадуудай ба бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь агууехэ Сталинтай хамта байхадаа,—нүхэр Сыденов хэлэнэ,—бурят-монголой искусствын декадын бүхы хабаадагшадай тэрэ ехэ баясхалангай ба зол жаргалай мэдэрэлыень үгэнүүдээр хэлэжэ би шаданахагүй байнаб.

Урдань дарлагдаһан, хашагдаһан ба үхэлдэ хүргэгдэһэн, бурят-монгол арад болбол мүнөө зол жаргалта омог хүхюун ажабайдалтай болоо. Агууехэ ород арадай туһаламжаар урган мандаа, культурна болоо. Бурят-монгол арад болбол, Советскэ Союзай бүхы арадуудтал адляар, өөһэдынгөө жаргал тухай, өөһэдынгөө эхэ орон тухай, арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталин тухай ба тэрэнэй соратнигууд тухай дуунуудые зохёоно, дуулана. Бурят-монгол арад болбол өөрынгөө искусствые Москвада харуулхын тулада бидэниие эльгээгээ. Эндэ харуулагдаһан зүжэгүүд хадаа бурят-монголой театральна ба хүгжэмэй искусствые хүгжөөхэ ехэ хүдэлмэриин эхинь лэ болоно.

Советскэ искусствын эрхим хании—нүхэр Сталинай хүндэлэлдэ нүхэр Сыденовээр соносхогдоһон здравица хадаа бүхы хабаадагшадай баяр ба омогорхолые үүсхэбэ. Бүгэдэ хүл дээрээ бодобод. Удаан минута соо омогорхолой оваци ба хүсэтэ шанга «Ура» хашхаралдаан хүнхинэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр, бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын үндэһэ һуури табигшадай нэгэн—Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист Г. Ц. Цыденжапов выступалба.

— Агууехэ Октябряар ургуулагдан мандаһан бурят-монгол арад болбол —нүхэр Цыденжапов хэлэнэ,—большевигүүдэй хүсэл зоригоор өөһэдынгөө зол жаргалта байдалые, хүн түрэлхитэнэй эгээн эрхим ба бэлигтэ ухаануудай үни холоһоо хойшо һанажа ябаһан байдалые байгуулжа байна.

Парти, правительствын ба нүхэр Сталинай өөрэйнь саг үргэлжын оролдолгын ашаар, Бурят-Монголдо түхэлөөрөө национальна, удхаараа социалистическэ искусство һалбаран мандажа байна.

Бурят-монгол арад болбол өөһэдынгөө урдын баатарнууд тухай, хаануудта, баяшуудта ба бусад даралагшадта эсэргүү тэдээнэй тэмсэл тухай үлигэрнүүдые нангинаар хадагална. Бурят-монгол арадай гайхамшагта хүбүүдые, легендарна геройнуудые магтаһан, суурхуулһан дуунууд үеһөө үе дамжан асарагдаа. Эдэ үлигэрнүүд ба легендэнүүд хадаа Москвада болоһон манай искусствын декадын зүжэгүүдэй үндэһэ һууринуудынь болоһон байна.

Сэсэглэн һалбаржа байгаа залуу үедөө ябаһан бурят-монголой искусствын хүгжэлтэдэхи ехэхэн этап үнгэрөө. Бидэнэр болбол түрүүшынгээ амжалтануудые бэхижүүлэн, манай арадай аша туһада ба зол жаргалта ажаһахын тула театральна ба хүгжэмэй культурануудые һайтар шудалхабди.

Нүхэр Цыденжапов өөрынгөө үгые дүүргэхэ зуураа, нүхэр Сталинай дүтын соратник, советскэ правительствын инаглалта толгой Вячеслав Михайлович Молотовые халуунаар амаршалба. Бүгэдэ хабаадалсагшад хүл дээрээ бодожо, нүхэр Молотовые үни удаан овацяар амаршалба.

Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артист Н. В. Таровта үгэ үгтэбэ.

— Манай орон дотор искусствын али бүхы һалбаринуудахи толотомо хүгжэлтэ болбол,—тэрэ хэлэбэ— Ленин-Сталинай партиин хүтэлбэреэр хэгдэһэн Агууехэ октябрьска социалистическэ революциин илалтын ашаар туйлагдаһан байна. Большевистскэ парти ба агууехэ ород арад болбол урдань хаанта Россин дарлагдаһан арадуудта тэрэ колониальна мүлжэлгэһөө мултаралгадань туһалхаһаа гадна, мүн коммунизмые байгуулхын түлөө эдибхитэй тэмсэлдэ хабаадалсалгадань туһалалсана. Мүнөө социалистическэ культурын ба искусствын хүгжэлтэдэхи бүхы шэнэнүүд ба шэнэнүүд үндэрдхэнүүдые дайшалалгадань ахадүүгэй инаглалаар тэдээндэ туһалалсаа, туһалжашье байна.

Нүхэр Таров болбол угаа ехэ дээшэлэлээр, нэрьемэ алига ташалган доро, агууехэ героическа ород арадай түлөө ба тэрэнэй эрхим хүбүүдэй нэгэн—хуушанай революционер ба нүхэр Сталинай боевой соратник, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Михаил Иванович Калининай түлөө здравица үргэбэ.

Уулзалгань хэдэн час соо үргэлжэлһэн байна. Айлшадай тулада ехэхэн концерт үгтэбэ. Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист Балдано ба Я. Л. Леонтьев гэгшэдээр хүтэлэгдэһэн үргэн программа хадаа бурят-монголой искусствын декадада хабаадагшадай ба столицын эгээн элитэ артистнуудай выступленинүүдһээ бүридэһэн байна. Концерт дээрэ бурят-монголой гүрэнэй филармониин арадай инструментнүүдэй оркестр, Тарбагатайн районой ород колхозно хоор, бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын балеэдэй эхэнэрэй ансамбль хабаадалсабад. СССР-эй арадай артист В. Г. Захаров ба П. М. Кузьмин) хабаадалсабад. СССР-эй арадай артист А. В. Александров хүтэлбэрилэгшэтэй СССР-эй улаанармейскэ дуунай ба пляскын улаантугта ансамблиин выступлениеэр концерт дүүрэбэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Аймагууддахи агитационно хүдэлмэри тухайда зүблөөн

Партиин райкомуудай пропаганда ба агитациин таһагуудые даагшадай республиканска зүблөөн ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдэ октябриин 28-най үдэшэ эхилһэн аад, октябриин 30-да хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Тус зүблөөе ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь нүхэр Баханов нээһэн ба дүүрэтэрнь хүтэлбэрилһэн байна. Зүблөөнэй хэлсэһэн зүйлнүүдынь: Кабанскын ба Зэдын аймагуудта индивидуальна ба групповой консультаци тухайда; Мухар-Шэбэрэй ба Хориин аймагуудта партийно-советскэ активай политическэ һуралсал тухайда хэлсэбэд.

Нэгэдэхи асуудалаар — Кабанскын райондо индивидуальна ба групповой агитациие эмхидхэлгэ тухайда доклад Кабанскын райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Миронов хэбэ.

Кабанскын аймагай колхознигуудай дунда агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэри тон һула ба өөрөө бүтэхэдэ табигдаахай байһаниинь нүхэр Мироновай элидхэлһээ тодорбо. Партиин райкомой пропаганда ба агитациин таһаг болбол агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ ба тэдэнэрэй ниитэ эрдэмые гүнзэгырүүлхээр юушье хээгүй байхаһаа гадна, тэдэнэрэй практическэшье хүдэлмэридэнь шухала туһаламжа үзүүлдэггүй байба. Агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй ба агитаторнуудай семинарнууд хаа-яа — ямаршье түсэбгүйгөөр үнгэргэгдэдэг ба, харин зарим агитаторнуудынь семинарнуудтаашье ерэдэггүй ушарнууд байха юм. Аймагай центрһээ холо байһан колхозууддахи агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй ба агитаторнуудай семинар оройлоошье болодоггүй байна. Иимэ ушарһаа, ВКП(б)-гэй райкомой пропагандын таһаг болбол агитаторнуудһаа таһаржа, тэдэнэрэй хүдэлмэриие шалгахаһаа байтагай, агитаторнуудаашье хүсэд мэдэдэггүй байба. Жэшээнь, агитаторнуудай дунда хэдэн коммунистнууд, комсомолецууд ба хүдөөгэй интеллигентнүүд бии бэ гэһэн асуудалда нүхэр Миронов харюу үгэжэ шадаагүй.

Пимэһээ, Кабанскын аймаг болбол тарья хуряалгаар республика дотор эгээн гээгдэнги байһаниинь гайхалтай бэшэ. Поли дээрэһээ тарья зөөлгэ ба сохилгонь мүнөө хүрэтэр дүүрээдүй. Агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэриһөө, партийна пропагандын ябасаһаа ажахын ба үйлэдбэриин хүдэлмэриин амжалтануудай дулдыдадаг байһань энээн дээрэһээ элеэр харагдана.

Зүгөөр, Кабанскын аймагта агитационно хүдэлмэриин эрхим жэшээнүүдые харуулдаг агитколлективүүд ба агитаторнууд үгы гэжэ болохогүй. Жэшээнь, Темлюйскэ МТС-эй тракторист — агитатор, ВКП(б)-гэй член нүхэр Смольников, Корсаковска агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ нүх. Темников ба бусад эрхимээр хүдэлмэрилнэ.

Зэдын аймагта агитациин ябаса тухайда нүхэр Яцевич—ВКП(б)-гэй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша доклад хэлэбэ.

Зэдын аймагай партийна организаци хадаа агитационно хүдэлмэри тухайда нилээд анхарал табидаг байна. Аймаг доторонь 42 агитколлективүүд хүдэлмэрилнэ. Партийна эхин организацинуудай активай дундаһаань—бэлэдхэл һайнтай нүхэдүүд тус коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд болгон баталагдаһан байна. ВКП(б)-гэй айком болбол һаяхан агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдые ба агитаторнуудые шалгажа, шадабаригүй хүнүүдые хүдэлмэриһөөнь сүлөөлөө. Партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһаг хадаа парткабинедтэеэ хамта, коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй семинарнуудые һарадаа нэгэ дахин үнгэргэжэ, хүдэлмэриин опыт тухайда хөөрэлдэхэһөө гадна, теоретическэ лекцинүүд ба докладуудые эмхидхэдэг байна. Мүн хоёр дахин агитаторнуудай курс үнгэргөө.

Тиин, аймагай нилээд олон колхозууддахи агитаторнууд болбол агитационно хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа, ажалай амжалтануудые туйлаа. Жэшээнь, Боргойн сельсоведэй агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ нүх. Алешкин агитаторнуудай хүдэлмэриие эрхимээр эмхидхэбэ. Тус агитколлективэй агитаторнууд болбол ханын газетэнүүдые ба бригадна листогуудые таһалдалгүй гаргажа, парти ба правительствын һүүлэй тогтоолнуудые колхознигуудта ойлгуулхын тулада оролдосотойгоор хүдэлмэрилһэн ба тэдэнэрэй дунда социалистическэ соревновани эршэмтэйгээр дэлгэрүүлһэн байнад.

Тиихэтэй хамта, Зэдын аймаг дотор агитационно хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ нилээд дутуунууд бии. Агитаторнуудай семинарнуудынь идейно-политическэ үнэхөөр үндэр хэмжээдэ үнгэргэгдэнэгүй, тиимэһээ агитациин шанарые эрхим гэжэ тоолохоор бэшэ байна.

Нүхэд Миронов ба Яцевич гэгшэдэй докладуудайнь һүүлээр, хүдэлмэриин опыт тухайда хөөрэлдөөн боложо, нүхэд Политов (ВКП(б)-гэй Обком), Чалаев (Тункэ), Кузичев (Түмэрзамай район), Зайкин (Кяхта) гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Хоёрдохи асуудалаар—ВКП(б)-гэй Мухар-Шэбэрэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Бальбуров; ВКП(б)-гэй Хориин райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Казаков гэгшэд доклад хэбэ.

Нүхэр Бальбуров ба Казаков гэгшэдэй докладуудайнь һүүлээр, мүн хүдэлмэриин опыт тухайда хөөрэлдөөн боложо, хэдэн хүнүүдэй үгэ хэлэмсээрнь, зүблөөн болбол ойрын үедэхи практическа хүдэлмэриин шухала хэмжээябуулгануудые хараалжа, тусхайга тогтоолнуудые баталба.

Многопромсоюзай культбазада

1940 ондо БМАССР-эй многопромсоюзай культбазын дэргэдэ, многопромсоюзай хүдэлмэришэд ба служащинарай 30 гаран хүүгэдэй хабаадалгатай уранһайханай кружок ба 35 хүнэй хабаадалгатай ехэ хүнүүдэй кружогууд эмхидхэгдээ; струнна, духовой оркестр хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргабайдал хүсэдөөр байгуулагданхай. 2800 гаран элдэб номуудтай ба 90 гаран уншагшадтай библиотекэ хүдэлмэрилнэ.

Энэ жэлдэ клубай дэргэдэ элдэб темэнүүдээр олонтоото лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө.

Мүнөө, тус базын дэргэдэхи кружогойхид Октябриин һайндэрые угтуулан, уранһайханай элдэб номернуудые бэлэдхэжэ байна.

Пионерэй организациин зорилгонууд

Һуралсалай шэнэ жэл эхилһээр хоёр һара болобо. Республикын олонхи һургуулинууддахи пионернүүдэй—һурагшадай организацинууд эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилээ. Зүгөөр, зарим һургуулинууддахи организацинууд өөһэдынгөө хүдэлмэриие үндэр хэмжээдэ табижа үшөөл шадаагүй байһаар.

Заиграйн аймагай Н.-Ильинскэ хүсэд бэшэ дунда һургуулида пионерэй хүдэлмэри эхилээдүй байна. Заиграйн дунда һургуулида пионерэй отряд, звеногой вожатанууд (ахалагшэ вожатань нүхэр Пронина) һунгагдаһан байбашье, тэдэнэр ямаршье хүдэлмэри ябуулхаяа мэдэнэгүй. Пионерэй звенонууд ба отрядууд—вожатын хүтэлбэри доро, планай ёһоор хүдэлмэрилхэ ёһотой. Отрядай вожата хадаа классуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй халуун барисаа хэжэ, һурагшадые пионернүүдые хүмүүжүүлгэдэнь багшанарта туһалха үүргэтэй. Вожата болбол звено бүхэниие хоорондонь мүрысүүлхэ ба тэрэнэй дүүргэлтые саг соонь шалгаха уялгатай.

Звено ба отряд бүхэн, өөрынгөө үдэр бүриин хүдэлмэриие тэмдэглэхэ дневнигтэй байха зэргэтэй. Һургуулиин наһанай аад, һуралсалда хабаадаагүй хүүгэдые һургуулида хабаадуулха хүдэлмэри ябуулха, номдоо муу һурадаг һурагшадта туһалха—энэ хадаа пионер бүхэнэй хүндэтэ зорилго. Тэдэнэр номдоо һайнаар һуралсажа, ниитын хүдэлмэридэ активнаар хабаадалсажа, дисциплинээрээ ба һуралсалаараа бүхы һурагшадта жэшээ харуулха ёһотой.

Зарим пионернүүд галстук зүүлгые мүнөө хүрэтэр мэдэхэ болоодүй байһан ушар бии. Энэ хадаа пионерэй вожатын муугаар хүдэлмэрилһые гэршэлнэ. Пионер бүхэн галстук зүүлгые тон хүндэтэ хэрэг гэжэ мэдэхэ ба пионерэй бүхы тангаригые арюунаар сахиха уялгаяа дүүргэхэ уялгатай.

Пионернүүд болбол һуралсалдаа түрүү байлгаар хизаарлаха бэшэ, харин колхоздоо али болохоор туһалха ушартай.

Үнһэ, шубуунай аргал ба бусадые суглуулжа, баян ургаса туйлалгадань колхозуудтаа туһа хүргэхэ ёһотой.

Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдтэ пионернүүд, һурагшад бүхэнэй эршэмтэйгээр хабаадалсалгые, Ленинскэ комсомолой хүтэлбэри доро, вожатанууд эмхидхэхэ уялгатай.

Е. Гусева—ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь.

Кружок эмхидхэгдэбэ

ПВЗ-гэй кварталына столовын дэргэдэ үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүдые ба бага мэдэгшэдые һургаха кружок эмхидхэгдээ. Культармеецүүд Тоня Лавриненко ба Женя Пешеходова гэгшэд заана. Тус кружогто хабаадагшад нүхэд Беляева, Сирявина, Мудренко, Тунгусова ба бусад ехэ оролдосотойгоор һуралсана. Гэхэтэй хамта, зарим нүхэд занятинуудтаа ерэдэггүй байха юм.

Үдэрэй темэдэ

Мүнөөдэрэй шухала зорилго

Манай республика дотор, гүрэнэй шухала удхашанартай хэрэг—намар-үбэлэй модобэлэдхэлгэ эхилээ. Энэ хэрэгэй амжалта хадаа хүдэлмэришэдэй хүсые хүсэд элсүүлжэ, ажалыень зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанһаа дулдыдаха байна. Хаана механизированнэ парк ба унаагай хүсэнүүд дүүрэн хэрэглэгдэнэб, модобэлэдхэгшэдтэ һаруул дулаан байранууд, эдеэ хоол элбэгээр хангагданаб, агитационно-массова хүдэлмэри үндэр дээдэ хэмжээдэ табигданаб, тэндэ лэ ажалынь жэшээтэ һэйн, бүтээсэтэй байдаг гэжэ түрүү модобэлэдхэгшэд тодоруулаа.

Теэд, модобэлэдхэлгын намар-үбэлэй кампаниин эхилһээр эгсэ һара үнгэрөөд байбашье, бага хүдэлмэри хэгдээд байна: планай хахадыншье отологдоодүй; зөөгдэһэниинь тон бага. Мүнөө Хориин, Баруун-Тарбагатайн мехлеспромхозууд болбол модобэлэдхэлгын хүдэлмэринүүдые дэлгэрүүлхын оронда, тэрээндэ бэлэдхэлыеншье дүүргээгүй байна. Леспродторг болбол леспромхозуудые шухала хэрэгсэлнүүдээр хангаагүй байһаар. ВКП(б)-гэй зарим айкомууд ба аймгүйсэдкомууд болбол нёдноншье жэлдэ тохёолдоһон эдэ дутагдалнуудые дары усадхаха хэмжээ абанагүй. Жэшээлхэдэ, Мухар-Шэбэрэй аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Будажабэ болбол тарья хуряалгын хүдэлмэринүүдые түгэсхөөгүйдөө, модобэлэдхэлгэдэ нэгэшье колхознигые табихагүй гэһэн захяа октябриин 22-то бүхы колхозуудта тарааһан байна. Модобэлэдхэлгые Будажабэдэл адляар хажуу талаһаань харалга, хоёрдохи ээлжээндэ табилга хадаа гүрэндэ гарза хохидол ушаруулха байна. Өөрынгөө бэеһээ саашаа юушье харахагүй ябадалда бусалтагүй эсэс табихаар болоо. Социалистическэ соревнованиин туг доро бүхы модобэлэдхэгшэдэй, колхознигууд-сезоннигуудай эршэмтэйгээр ба эмхитэйгээр ажаллалга хадаа модобэлэдхэлгын намар-үбэлэй планай амжалтатайгаар бэелүүлэгдэлгые хангаха.

Модобэлэдхэлгын түрүүшын үдэрнүүдтэ тохёолдоһон эдэ дутуунуудые ябуудтаа усадхажа, эрхим шанартай модонуудые элбэгээр бэлэдхэлгэ—модобэлэдхэгшэдэй мүнөөдэрэй шухала зорилго мүн.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые шалгаха

Адуу малай аятай дулаан байрануудтаа орохо сагынь айсүй болоо. Малай үбэлжэлгэ хадаа тон харюусалгатай хэрэг мүн. Хэрбээ малые дааруулбал, муугаар тэжээбэл тэдэнэр турадаг, үбшэлдэг, заримдаа үхэдэл байна. Жэшээлхэдэ, хэрбээ үнеэд хүйтэн байрада байгаа һаа, дулаан байрада байгаашаһаа 20-25 проц. ехэ тэжээл хэрэглэдэг, һү үгэлгэеэ багадхадаг юм.

Энэ үедэ манай республика дотор ябуулагдажа байгаа, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй шалгалта хадаа малай байрануудай бэлэн болоһые, шэмэтэ ба шэрүүн тэжээлнүүд хэды шэнээн бэлэдхэгдээд байһые, ямар дутуунуудай байһые элирүүлжэ, зохихо хэмжээябуулгануудые хараалха зорилготой. Шалгалтаар элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые дары усадхажа, үбһэндэ холихо солоомо ба хагда элбэгээр бэлэдхэхэ, малайгаа байрануудые дулаалха, дезинфекцилхэ, үбһэ ба бусад тэжээлээ нормотойгоор гаргашалха шухала. Малшад болбол шалгалтын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ, социалистическэ соревнованида бүгэдөөрэн оролсохо ёһотой.

Солото техник Березинэй жэшээгээр, барилгын түргэн методые дэлгэрүүлгэ — бүхы колхознигуудай, хүдөөгэй специалистнуудай хүндэтэ зорилго болоно.

Трактористнуудай һуралсал тухай.

МТС-үүдтэ тракторнуудай муугаар хүдэлдэг, хэдэн үдэр соомние хэбтэдэг ушар хадаа ехэнхидээ трактористнуудай бэлэдхэл, мэргэжэл багагай байһанһаа тохёолдоно. Үнгэрэгшэ жэлнүүдэй байдалһаа абажа үзэбэл, тракториснарай курснууд яралаар ба шанар багатайгаар үнгэргэгдэдэг байгаа. Илангаяа Баргажанай, Зэдын аймагуудай МТС-үүд, хэн хамагагүй курсда абадаг байһан юм. Тэрэнэйнь результатта, курс дүүргэгшэдэйнь олонхид трактористын хүндэтэ нэрые харюусажа шададаггүй байгаа.

Хүдэлмэриин амжалта кадрнууд-трактористнуудһаа дулдыдадаг болобошье һаань, олонхи МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд хадаа тус асуудалда шухала анхарал табидаггүй байна.

Трактористнуудые бэлэдхэхэ хэрэгые хэрэгсээдэггүй, тэрэшэлэн курсда шухала бэлэдхэл хангаагүйһөө гадна, тэрэнэй занятииень таһалдуулһаншье фактнууд бии.

Эдэ курснууд дээрэ—баян опытой ба мэргэжэлтэй түрүү бригадирнууд, механигуудай лекци соносохо, выставкэдэ хабаадагшадай опытоор бүхы хүдэлмэрилэгшэдые зэбсэглэхэ шухала.

Энэ жэлэй курснуудай хүдэлмэринь — зохихо условинуудай хангагдаһанһаа дулдыдаха байна. Тэдээндэ байра, эдеэ хоол, ном ба тетрадьнууд г. м. хангалга болбол мүн лэ һуралсалай амжалтые шиидхэлсэхэ байна. Нютагай партийна, комсомольско, профсоюзна организацинууд болбол бүхы курсантнуудай һуралсалай түлөө бүрин харюусаха байһанаа мартаха ёһогүй.

Энэ жэлэй курснуудые эрхим шанартайгаар үнгэргэе!

Түрүүшүүл бүхэниие выставкэдэ хабаадуулая

БМАССР-эй Совнарком болбол 1941 оной Хүдөөажахын бүхэсоюзна выставкэдэ үргэнөөр харуулагдаха кандидацуудые уридшалан баталжа эхилээ. Гурбан жэлэй торшо соо ажахын алибухы участок дээрэ амжалтануудые туйлаһан, Тунхэнэй аймагай, «Красный Пахарь» колхоз, ерэхэ жэлэй выставкын БМАССР-эй павильон соо үргэнөөр харуулагдахань. «Красный пахариинхид» 1939-40 онуудта 523,5 гектарһаа га бүриин 16,21 центнер тарья хуряажа, Забайкалиин условидо тон ехэ ургаса туйлажа шадагдаха байһые тодоруулаа. Энэ колхоз хадаа 1939 ба 40 онуудай выставкэ дээрэ үргэнөөр харуулагдаһан байна. Мүн Бичурын аймагай, «Красное Знамя Труда» колхоз аяар 2079 га газарһаа га бүриин 10,87 центнер тарья ургуулжа, 1941 оной выставкын условиие хангаба. Тус артелиин түмэршэ дархан Никита Кузьмич Исаев болбол хүдөөажахын машинануудые саг соонь шанар һайнтайгаар ремонтложо, элбэг ургасые эрхимээр хуряалгада туһалһан байна. Никита Кузьмич хадаа рядовой сеялкэнүүдэй сошнигуудыень дүтэ болгожо, тарилгын нормые дээшэлүүлхэ арга олоһон юм. Энэ жэлдэ колхозой правлениин түрүүлэгшэдэ дэбжүүлэгдэһэн Утенков, Зиновой Фомич 1941 оной выставкэ дээрэ үргэнөөр харуулагдахань. Республикын гол тарьяанажалтай Бичурын аймагай газартарьяалангай таһагай ахалагша агроном Сергей Сергеевич Автушенко, агротехникын заабаринуудые бэелүүлжэ шадаһанайгаа ашаар, га бүриин 10,08 центнер ургаса аймаг дотороо туйлаба. Сабшалангайнь газарһаа, дунда жэшээгээр, 18.2 центнер хуряагдаа.

Социалистическэ хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр амжалтануудые туйлаһан ажахы, түрүүшүүл бүхэниие ерэхэ жэлэй выставкэдэ хабаадуулая!

Агитаторнуудта туһаламжа

Промышленностиие үргэдхэхэ зорилгонууд ба гүрэнэй ажалай резервнүүдые байгуулха шухала тухайда

(Эхиниинь vсэгэлдэрэй номерто)

★ ★
В. ЕРШОВ— ВКП(б)-гэй Горкомой штатна бэшэ лектор
★

ВКП(б)-гэй XVIII съезд болбол гүрэнэй томо резервнүүдые байгуулха тухай асуудал дэбжүүлһэн ба шиидхэһэниинь дэмы бэшэ. «Илангаяа СССР-ые гадаада талаһаань хүреэлэгшэ империализмын агрессивнэ хүсэнүүдэй урган байгаа условинуудта ниитэгүрэнэйгөө плантай зохилдуулан, гурбадугаар табанжэлэй торшо соо промышленностиин ба арадай бүхы ажахын гигант ехэ ургалтые ба тэрэнэй саашадаа һаадгүйгөөр дэбжэлгыень хангалга хадаа гүрэнэй томо резервнүүды байгуулхые эринэ». (ВКП(б)-гэй XVIII съездын резолюциһаа).

СССР хадаа капиталистическэ гүрэнүүдэй хүреэлгэдэ байгаа, дэлхэй дээрэ гансахан социалистическэ гүрэн мүн. Мүнөө боложо байгаа хоёрдохи империалистическэ дайн саашадаа улам бүри һужэржэ, шэнэ шэнэ арадуудые бөөдээ татан оруулна. Уласхоорондын энэ оршомбайдалһаа, оронойгоо оборонно хүсэшадалые бэхижүүлхэ зорилго эли тодоор тобойн гарана. Промышленность, транспорт ба хүдөө ажахые хүгжүүлхэдээ бидэнэр гүрэнөө бэхижүүлнэбди. Гүрэнэй материальна томо резервнүүдэй, илангаяа түлишэ, транспорт ба электроэнергиин резервнүүдэй байһан условидо лэ арадай ажахы таһалдалгүй хүгжэжэ шадаха байна. Промышленность ба транспортын таһалдалгүй хүгжэлтэ болбол материальна резервнүүдһээ гадна, хүдэлмэришэ хүсэнэй резервнүүды байгуулхые эринэ.

Иимэһээ, «СССР-эй гүрэнэй ажалай резервнүүд тухайда» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1940 оной октябриин 2-ой Указ ба энэ Указые бэелүүлгэ болгон абтаһан, «Городой ба колхозой залуушуудые олзоборилгын училищинуудта, түмэрзамай училищинуудта ба фабрико-заводуудай һургуулинуудта татаха тухайда» ба «СССР-эй СНК-гэй дэргэдэ ажалай резервнүүдэй Главна Управлениие байгуулха тухайда» СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоолнууд болбол шухалын шухала хэмжээябуулганууд байһаниинь ойлгосотой.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй октябриин 2-ой Указ болбол урган байгаа социалистическэ промышленностьда, транспортда ба хэлхээ холбоондо шухала мэргэжэлтэ кадрнуудай хүсэнтүгэс резервые байгуулха гэһэн зорилгые бэелүүлхэ ба хүдэлмэришэ хүсые бэлэдхэлгэдэхи дутуунуудые эсэслэн усадхаха уялгатай.

Гүрэнэй ажалай резервнүүдые байгуулга хадаа ВКП(б)-гэй XVIII съездын заабаринуудһаа үндэһэлжэ гараһан хэмжээябуулга мүн. Партиин XVIII съезд болбол хүн түрэлтэнэй бүри ехэ зол жаргалта байдал тээшэ—коммунизм тээшэ дабшагша ороноо экономическа эрхимээр зэбсэгжүүлхэ гэһэн тухай ехэ программын бэелүүлгые хангахын тулада мэргэжэлтэ кадрнуудые бэлэдхэ зорилго табиһан байна. Советскэ арад болбол правительствын шэнэ хэмжээябуулгануудые баяртайгаар угтана. энээниие, коммунистическэ партиин зүгһөө, агууехэ Сталинай зүгһөө өөрынгөө арад тухайда эсэгын анхарал гэжэ харана. Советскэ арад болбол гүрэнэй ажалай резервнүүдые байгуулха тухайда СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар даалгагдаһан зорилгые хүндэтэйгөөр дүүргэхээр бэлэн ба дүүргэхэншье найдабаритай.

Киргизиин столицадахи, М. В. Фрунзын гэр-музей

ФРУНЗЕ, октябриин 29. (ТАСС). 1896 он хүрэтэр Фрунзын бүлэдэ хабаатай байһан бишыихан нэгэ дабхар гэр Киргизскэ ССР-эй столицада байдаг. Эндэ полководец болбол эдир бага наһаяа үнгэргэһэн байна. Энэ гэр соо 1937 онһоо хойшо музей эмхидхэгдээ. Үүдэн дээрэнь 2 метр үндэр хэмжүүртэй Михаил Васильевичын скульптура табигданхай. Энэнь походно шинель үмдөөд, гартаа карта баряад байһаар полководецые харуулна.

Хоёр бишыханууд комнато соонь нээнэй урда 50 жэлэй үедэ эндэ байһан борохон байдал тэрэ шэгээрээ харуулагдана. Түрүүшын заахан комнатые алад үнгэржэ столово соо ороно. Эндэ шэрэгүй модон стол ехэхэн һуури эзэлнэ. Тэрээниие тойрон, Фрунзын бүлэнэр хоолло эг байгаа. Сонхо доронь Михаил Васильевичын түрэлхидтэ хабаатай байһан хуушанай комод, хэды стулнууд, клиенкоор хушаатай кушеткэ табяатай байна. Мүн тэрэшэлэн гурбан шэрээ табяатай унталгын комнато байна. Гэр доторойнь гоёолто—спальниингаа улица талын сонходо татадаг бишыхан, үнэгүй нэгэ ковер бии.

Музей соонь Михаил Васильевичын няниин ба багшынь дурасхаалнууд хадагалаатай. Эдэнэр хадаа мүнөөшье энэ городто бии юм. Тэдэнэр болбол Михаил Васильевичын бага наһанайнь байдал тушаа хөөрэдэг. Мүн энээн тухайда, гимнази дүүргэхэдээ абаһан Фрунзын аттестат гэршэлнэ. Гимнази дүүргэхэдээ барандань отлично тэмдэгүүдые абаһан байна.

Туе музейтэй зэргэлээд Михаил Васильевичын эсэгынь фельдшер байхадаа хүдэлмэрилһэн урдын амбулаториин гэр байна.

Мүнөө музей дотор, гайхамшагта полководец-большевик Фрунзын революционно ба военнэ ажалъябуулгавуудыень харуулһан 500 гаран документнүүд ба фотографинууд суглуулагдаба.

Гэр-музей хадаа угаа ехэ суутай юм. Тэрээниие 3 жэлэй торшо соо 300000 хүн хараһан байна.

Харюусалгата редактор
Р. БИМБАЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландарашвили, 19. Телефоны: отв. редактора—3-23; секретариата—3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); экономического отдела—7-55; отдела писем—5-07; дежурного по редакции—5-07.

Н-4199

Типография НКМП БМАССР.